

ZAKON O OBRTU

I - OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim zakonom uređuju se uvjeti, obavljanje obrta, registracija, poslovanje, zajedničko obavljanje i prestanak obavljanja obrtničke djelatnosti (u daljnjem tekstu: obrt), obrazovanje i osposobljavanje za obavljanje obrta, organiziranje obrtnika i nadzor.

Članak 2.

Obrt je samostalno i trajno obavljanje dopuštenih i registriranih gospodarskih i drugih djelatnosti u osnovnom i dopunskom zanimanju sukladno članaku 5. ovog zakona od obrtnika s ciljem postizanja dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu.

Dopuštena je svaka gospodarska i druga djelatnost koja nije zakonom zabranjena.

Obrtnik, je fizička osoba koja obavlja djelatnost u svoje ime i za svoj račun, a pritom se može koristiti i radom drugih osoba s kojima je u obvezi zaključiti ugovor o radu, sukladno Zakonu o radu i kolektivnom ugovoru.

Pod trajnim obavljanjem obrta podrazumijevaju se i slučajevi kada se privremeno prestaje s radom, s namjerom ponovnog obavljanja obrta.

Članak 3.

Obrtom se smatra i obavljanje domaće radinosti.

Domaća radinost, u smislu ovog zakona, jeste djelatnost izrade i dorade predmeta kod kojih prevladava ručni rad i usluge u domaćinstvu.

Djelatnost domaće radinosti obavlja se samostalno ili uz pomoć članova zajedničkog domaćinstva.

Članovima zajedničkog domaćinstva, u smislu ovog zakona, smatraju se: bračni drug, djeca, roditelji, usvojenici i usvojitelji, pastorčad i osobe koje je obrtnik dužan izdržavati.

Članak 4.

Obrti se mogu obavljati i kao sezonski obrti najduže šest mjeseci unutar jedne kalendarske godine.

Osobe koje obavljaju obrt iz stavka 1. ovog članka, u vrijeme sezonskog obavljanja obrta, uspostavljaju svojstvo osiguranika.

Sezonsko obavljanje obrta trajno se upisuje u obrtni registar.

Članak 5.

Obrti, u smislu ovog zakona, su: slobodni, vezani i posebni.

Slobodni obrti su obrti za čije se obavljanje ne traži stručna osposobljenost, stručna sprema ili majstorski ispit.

Vezani obrti su obrti za čije se obavljanje traži stručna osposobljenost, stručna sprema ili majstorski ispit.

U vezane obrte spadaju tradicionalni zanati. Tradicionalni zanati su vrsta obrta koje obrtnik može obavljati samo ako ispunjava posebne uvjete za obavljanje tradicionalnih zanata iz članka 8. ovog zakona.

Posebni obrti su obrti koje obrtnik može obavljati samo ako ispunjava uvjete za vezane obrte iz stavka 3. ovog članka i ima suglasnost za obavljanje posebnih obrta koju izdaje federalno ministarstvo nadležno za izdavanje suglasnosti za obavljanje posebnog obrta, ovisno o vrsti obrta.

II - OBAVLJANJE OBRTA

1. Uvjeti za obavljanje obrta

Članak 6.

Fizička osoba može obavljati obrt kao osnovno zanimanje ako ispunjava slijedeće opće uvjete:

- da je državljanin Bosne i Hercegovine,
- da je poslovno sposobna,
- da udovoljava općim zdravstvenim uvjetima, te posebnim zdravstvenim uvjetima ako je to propisano posebnim zakonom,
- da joj pravomoćnom sudskom presudom, rješenjem o prekršaju ili upravnim aktom nije izrečena zaštitna mjera zabrane obavljanja obrta dok ta mjera traje,
- da nema neizmirenih financijskih, poreznih i drugih obveza.

Fizička osoba može obavljati obrt kao dopunsko zanimanje ako ispunjava uvjete iz stavka 1. ovog članka i ako ima već zasnovan radni odnos po bilo kom osnovu i ukoliko posebnim zakonom nije drugačije propisano.

Članak 7.

Strani državljanin može obavljati obrt pod uvjetom da ima radnu dozvolu i uz primjenu načela uzajamnosti.

Članak 8.

Fizička osoba može obavljati vezani obrt ako uz opće uvjete iz članka 6. ovog zakona ispunjava i poseban uvjet stručne spreme, stručne osposobljenosti ili položenog majstorskog ispita.

Fizička osoba koja ispunjava opće uvjete iz članka 6. ovog zakona, a ne ispunjava poseban uvjet stručne spreme, stručne osposobljenosti ili položenog majstorskog ispita, može obavljati vezani obrt ako na tim poslovima uposli uposlenika koji udovoljava tom uvjetu.

Vezane obrte mogu obavljati i osobe s odgovarajućim višim ili visokim obrazovanjem sukladno propisu iz članka 5. stavak 3. ovog zakona.

Fizička osoba može obavljati tradicionalni zanat ako za opće uvjete iz članka 5. ovog zakona ispunjava i posebne uvjete za obavljanje tradicijskog zanata i to:

- završena škola za metalska, drvna, kožarska i tekstilna zanimanja,
- radno iskustvo u struci najmanje 2 (dvije) godine,
- položen majstorski ispit.

Izumitelji koji posjeduju patent zaštićen kod za to ovlaštene institucije, na temelju svojih patentnih prava, mogu obavljati vezani ili posebni obrt bez položenog majstorskog ispita, ako se taj patent odnosi na obrtničku djelatnost za koju su podnijeli zahtjev za odobravanje obavljanja obrtničke djelatnosti.

Članak 9.

Kada je za obavljanje obrta potreban poslovni prostor obrtnik može obavljati obrt samo u poslovnom prostoru za koji ima dokaz o pravu vlasništva ili ugovor o zakupu ili suglasnost vlasnika poslovnog prostora ovjerenu kod nadležnog tijela.

Prostor iz stavka 1. ovog članka i oprema moraju udovoljavati propisima o tehničkoj opremljenosti, zaštiti na radu, zaštiti i unapređenju čovjekove okoline, zaštiti od buke, zdravstvenim i sanitarnim uvjetima, te drugim propisima koji se odnose na obavljanje određene gospodarske djelatnosti.

Određene vrste obrta pod određenim uvjetima mogu se obavljati u stambenim prostorijama.

2. Otvaranje obrta

Članak 10.

Za obavljanje slobodnih, vezanih i posebnih obrta obrtnik mora imati obrtnicu. Obrtnica, u smislu ovog zakona, jeste odobrenje za rad.

Za obavljanje posebnih obrta obrtnik mora imati suglasnost.

Obrtnicu rješenjem izdaje nadležno općinsko tijelo na teritoriji na kojoj će biti sjedište obrta.

Nadležno općinsko tijelo donijet će Rješenje o otvaranju obrta odnosno o odbijanju zahtjeva za otvaranje obrta najkasnije u roku od 15 dana od dana uredno podnešenog zahtjeva za izdavanje obrtnice.

Obrtnica se izdaje u dvije veličine od kojih je veću obrtnik dužan izložiti u sjedištu obrta, na vidnom mjestu.

Suglasnosti za obavljanje posebnih obrta pribavlja podnositelj zahtjeva.

Članak 11.

Ako nadležno općinsko tijelo ne izda obrtnicu, odnosno rješenje kojim se odbija izdavanje obrtnice u roku iz članka 10. ovog zakona fizička osoba može započeti s obavljanjem obrta o čemu prethodno izvještava nadležno općinsko tijelo.

Članak 12.

Nadležno općinsko tijelo izdat će obrtnicu i fizičkoj osobi koja je započela s obavljanjem obrta na temelju članka 11. ukoliko su ispunjeni uvjeti propisani ovim zakonom.

Ako tijelo iz stavka 1. ovog članka utvrdi da nisu ispunjeni uvjeti propisani ovim zakonom, a fizička osoba je započela s radom na temelju članka 10. ovog zakona, smatrat će se da se obrt obavlja protivno ovom zakonu.

Članak 13.

Obrt se upisuje u obrtni registar koji vodi tijelo općine nadležno za izdavanje obrtnice.

Obrtni registar je javan.

Članak 14.

Obrtnik je dužan otpočeti s obavljanjem obrta najkasnije u roku od šest mjeseci od dana izdavanja obrtnice.

Obrtnik je dužan, najkasnije 8 dana prije početka obavljanja obrta prijaviti obavljanje obrta nadležnom općinskom tijelu koji će o tome izvijestiti odgovarajuće inspekcije.

Nadležno tijelo dužno je sva rješenja u vezi s obavljanjem obrta dostaviti obrtniku, tijelu nadležnom za poreze, nadležnim inspekcijama, Ministarstvu gospodarstva, poduzetništva i poljoprivrede, Obrtničkoj komori županije, nadležnom Fondu zdravstvenog i mirovinskog osiguranja i Federalnom zavodu za statistiku.

Članak 15.

Tvrtka je ime pod kojim obrt posluje.

Tvrtka sadrži naziv obrta, ime obrta, ime i prezime obrtnika i sjedište, a može sadržavati i posebne oznake.

Tvrtka ne može sadržavati nazive i oznake koje su u suprotnosti s važećim propisima ili međunarodnim konvencijama.

Na tvrtku obrta primjenjuju se odredbe Zakona o gospodarskim društvima ("Službene novine Federacije BiH", br. 23/99; 45/00; 2/02 i 29/03), koje se odnose na tvrtku, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Promjenu naziva i oznake obrta obrtnik je dužan prijaviti nadležnom tijelu općine koje o tome donosi rješenje.

Obrtnik, odnosno poslovođa ili privremeni poslovođa dužan je istaknuti tvrtku na ulazu u sjedište obrta i izdvojene prostore u kojima se obavlja obrt ili na mjestu gdje se obrt obavlja, ako se radi o obrtima za koje nije potreban poslovni prostor.

Članak 16.

Sjedište obrta je mjesto naznačeno u obrtnici.

Ako za obavljanje obrta nije potreban poslovni ili stambeni prostor, sjedište obrta je mjesto u kojem obrtnik ima prebivalište.

Promjenu sjedišta obrta na teritoriju iste općine obrtnik prijavljuje općinskom tijelu nadležnom za izdavanje obrtnice.

Ako obrtnik mijenja sjedište obrta i prenosi obrt na područje druge općine dužan je da priloži rješenje o odjavi obrta nadležnog općinskog tijela u ranijem sjedištu obrta.

Ako obrtnik mijenja sjedište obrta na teritoriju druge županije dužan je podnijeti prijavu nadležnom općinskom tijelu te županije uz koju je obavezan priložiti obrtnicu.

Općinsko tijelo koje je donijelo rješenje o promjeni sjedišta obrta dužno je po pravomoćnosti tog rješenja obavijestiti tijelo koje je izdalo obrtnicu i nadležna tijela iz članka 14. ovog zakona.

3. Poslovanje obrta

Članak 17.

Obrtnik može obavljati samo one obrte koji su obuhvaćeni obrtnicom, a u slučaju posebnih obrta samo one za koje je dobio suglasnost za obavljanje posebnih obrta.

Osim obrta iz stavka 1. ovog članka obrtnik može obavljati i druge djelatnosti koje služe obavljanju djelatnosti koje su obuhvaćene obrtnicom ili se uobičajeno obavljaju uz djelatnost obuhvaćenu obrtnicom, ako se obavljaju u manjem obujmu.

Za obavljanje djelatnosti iz stavka 2. ovog članka ne mora se ispunjavati uvjet stručne osposobljenosti ili položen majstorski ispit.

Djelatnosti iz stavka 2. ovog članka smatraju se djelatnostima čiji obujam u ostvarenom prihodu ne sudjeluje više od 25%.

Djelatnosti iz stavka 2. ovog članka obrtnik je dužan prijaviti tijelu koje je izdalo obrtnicu radi upisa u obrtni registar.

Članak 18.

Obrtnica se ne može prenijeti na drugu osobu, osim ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Posebni obrt se ne može prenijeti na drugu osobu.

Članak 19.

Za obveze koje nastanu u obavljanju obrta obrtnik odgovara cjelokupnom svojom imovinom.

Obrtnik odgovara za zakonitost obavljanja obrta i za zakonitost rada uposlenika koje upošljava.

Članak 20.

Obrt se može obavljati u više izdvojenih prostora koji se nalaze izvan sjedišta obrta i koji moraju udovoljavati uvjetima iz članka 9. ovog zakona.

Pod izdvojenim prostorom u smislu ovog zakona podrazumijeva se jedan ili više međusobno odvojenih prostora u kojima se obavlja obrt ili koji služi za obavljanje obrta a nalazi se izvan sjedišta obrta.

Članak 21.

U svakom izdvojenom prostoru obrtnik koji obavlja slobodni obrt dužan je imenovati poslovođu koji mora biti u radnom odnosu kod obrtnika i koji ispunjava uvjete iz članka 6. ovog zakona.

Obrtnici koji obavljaju vezane ili posebne obrte dužni su u svakom izdvojenom prostoru imenovati stručnog poslovođu koji mora biti u radnom odnosu kod obrtnika i ispunjavati uvjet iz članka 6. i 8. ovog zakona.

Stručni poslovođa iz stavka 1. ovog članka dužan je u roku od 2 (dvije) godine od sticanja uvjeta iz članka 38. ovog zakona položiti majstorski ispit za odgovarajuće majstorsko zvanje.

Članak 22.

Nadležno općinsko tijelo na čijem se području nalazi izdvojeni prostor za obavljanje obrta izdat će rješenje o obavljanju obrta, odnosno prestanku obavljanja obrta u izdvojenom prostoru koje će, po pravomoćnosti, upisati u evidenciju izdvojenih poslovnih prostora i izvijestiti nadležno tijelo u sjedištu obrta radi upisa u obrtni registar.

Ukoliko se radi o obavljanju posebnog obrta, tijelo iz stavka 1. ovog članka primjerak rješenja dostaviti će federalnom ministarstvu koje je izdalo suglasnost za obavljanje posebnog obrta.

Članak 23.

Obrtnik može slobodni ili vezani obrt voditi sam ili putem poslovođe koji mora biti u radnom odnosu kod obrtnika i ispunjavati uvjete iz članka 6. i 8. ovog zakona.

Poslovođa vodi obrt u ime i za račun obrtnika.

Vođenje slobodnog ili vezanog obrta putem poslovođe obrtnik je dužan prijaviti nadležnom općinskom tijelu na teritoriju na kojem se nalazi sjedište obrta koji rješenjem utvrđuje vođenje obrta putem poslovođe i upisuje to u obrtni registar.

Ako poslovođa postupi protivno odredbama ovog zakona odgovara svom svojom imovinom za štetu nastalu takvim djelovanjem.

Članak 24.

Nakon smrti obrtnika obrtnica za slobodne i vezane obrte se može prenijeti na njegove nasljednike.

Osobe iz stavka 1. ovog članka mogu nastaviti voditi obrt putem poslovođe koji mora ispunjavati uvjete iz članka 6. i članka 8. stavak 1. ovog zakona.

Članak 25.

Nakon smrti obrtnika supružnik, djeca i ostali nasljednici mogu nastaviti voditi obrt do prijenosa obrtnice u smislu članka 24. stavak 1. ovog zakona, putem privremenog poslovođe koji mora ispunjavati uvjete iz ovoga zakona.

Zahtjev za odobrenje za nastavak vođenja obrta putem privremenog poslovođe podnosi se općinskom tijelu u roku od 30 dana od dana smrti obrtnika.

Privremeni poslovođa se upisuje u obrtni registar.

Privremeni poslovođa je dužan voditi obrt pažnjom dobrog gospodarstvenika za račun nasljednika umrlog obrtnika.

Ako privremeni poslovođa postupi protivno odredbama ovog zakona odgovara svom svojom imovinom za štetu nastalu takvim djelovanjem.

Članak 26.

Ako nasljednici žele prenijeti obrtnicu za slobodne i vezane obrte na sebe nakon smrti obrtnika, te nastaviti voditi obrt putem poslovođe, dužni su to prijaviti nadležnom općinskom tijelu u roku od 30 dana od dana okončanja ostavinskog postupka.

Uz prijavu iz stavka 1. ovog članka mora se priložiti:

1. izvod iz matične knjige umrlih za obrtnika,
2. pravomoćna sudska odluka o nasljeđivanju,
3. ime i prezime poslovođe, kao i dokaz da ispunjava uvjete iz članka 6. i članka 8. stavka 1. ovog zakona,
4. izjavu nasljednika o suglasnosti vođenja obrta putem poslovođe.

Nadležno tijelo iz stavka 1. ovog članka donosi rješenje, te upisuje prijenos obrtnice i nastavak vođenja obrta putem poslovođe u obrtni registar.

Članak 27.

U slučaju djelomičnog ili potpunog gubitka poslovne sposobnosti obrtnika, obrtnica za slobodne i vezane obrte se može prenijeti na njegovog supružnika ili na djecu.

Ukoliko obrtnik nema suprugu odnosno djecu, obrtnica se može prenijeti na njegove roditelje odnosno braću ili sestre.

Osobe iz stavka 1. i 2. ovog članka mogu nastaviti vođenje obrta putem poslovođe koji mora ispunjavati uvjete iz članka 6. i 8. ovog zakona.

Članak 28.

Osobe iz članka 27. stavka 1. i 2. ovog zakona ako žele prenijeti obrtnicu na sebe nakon djelomičnog ili potpunog gubitka poslovne sposobnosti obrtnika, dužni su to prijaviti nadležnom općinskom tijelu u roku od 30 dana od dana pravomoćnosti sudske odluke o oduzimanju poslovne sposobnosti.

Uz prijavu iz stavka 1. ovog članka mora se priložiti:

1. pravomoćna sudska odluka o oduzimanju poslovne sposobnosti obrtnika,
2. dokaz da ispunjava uvjete iz članka 6. i članka 8. stavka 1. ovog zakona.

Nadležno tijelo iz stavka 1. ovog članka donosi rješenje te upisuje prijenos obrtnice i nastavak vođenja obrta u obrtni registar.

Članak 29.

Ako osobe iz članka 27. stavak 1. i 2. ovog zakona propuste rok iz članka 26. stavak 1., članka 25. stavak 2. i članka 28. ovog zakona gube pravo na prijenos obrtnice i nastavak vođenja obrta, a obrt prestaje po sili zakona.

Članak 30.

Raspored minimalnog dnevnog i tjednog radnog vremena obrtnika, kao i minimalno radno vrijeme obrtnika u dane državnih blagdana i neradnih dana za pojedine obrte utvrđuje se propisom općine.

Nadležno općinsko tijelo, za pojedine obrte, može propisati raspored početka i završetka dnevnog i tjednog radnog vremena.

Članak 31.

Obrtnik, poslovođa ili privremeni poslovođa dužan je da:

1. odobrenu djelatnost obavlja kvalitetno sukladno zakonima, propisima, dobrim poslovnim običajima i poslovnom moralu,
2. na vidnom mjestu istakne ovjeren cjenovnik svojih proizvoda odnosno usluga, od strane nadležnog županijskog ministarstva na način dostupan kupcima, odnosno korisnicima usluga i istih se pridržava,
3. na vidnom mjestu istakne radno vrijeme i da ga se pridržava,
4. kupcu odnosno korisniku usluga izda račun o prodanoj robi, odnosno izvršenim uslugama,
5. garantira kvalitetu proizvoda odnosno usluga i otkloni nedostatke ili nadoknadi pričinjenu štetu kupcu proizvoda odnosno korisniku usluga sukladno važećim propisima i standardima,
6. vodi uredno evidenciju o obavljanju djelatnosti sukladno zakonu i drugim propisima,
7. provodi propisane mjere zaštite na radu i zaštite životne sredine koje se odnose na obavljanje registrirane djelatnosti.

4. Zajedničko obavljanje obrta

Članak 32.

Dvije ili više fizičkih osoba mogu zajednički obavljati obrt.

Međusobni odnosi i odgovornosti osoba iz stavka 1. ovog članka uređuju se pisanim ugovorom koji ugovorne strane dostavljaju tijelu nadležnom za izdavanje obrtnice prilikom upisa u obrtni registar.

Na ugovor iz stavka 2. ovog članka primjenjuju se propisi kojima se uređuju obvezni odnosi u ortakluku.

Obrt iz stavka 1. ovog članka posluje pod zajedničkom tvrtkom.

Članak 33.

Fizičke osobe mogu zajednički obavljati slobodni i vezani obrt ako ispunjavaju uvjete iz članka 6. ovog zakona, te da najmanje jedno osoba ispunjava i uvjet iz članka 8. stavka 1. ovog zakona.

Strani državljani moraju ispunjavati uvjete iz članka 7. ovog zakona.

Odredbе ovoga zakona, kada obrt obavlja fizička osoba, odgovarajuće se primjenjuju i na obrt koji zajednički obavlja više fizičkih osoba.

Članak 34.

Ako fizička osoba pristupi u obrt ili istupi iz zajedničkog obrta obavljanje obrta se nastavlja.

Istupanje fizičke osobe iz zajedničkog obrta i pristupanje novih fizičkih osoba prijavljuje se nadležnom općinskom tijelu, koje te promjene upisuje u obrtni registar.

5. Prestanak obrta

Članak 35.

Obrt prestaje odjavom ili po sili zakona.

Obrtnik je dužan odjaviti obavljanje obrta pisanim putem nadležnom općinskom tijelu prije prestanka rada.

Prestanak obrta utvrđuje rješenjem nadležno općinsko tijelo i po pravomoćnosti rješenja briše obrt iz obrtnog registra.

Prestanak obavljanja obrta odjavom utvrđuje se sa danom navedenim u odjavi, s tim da se obrt ne može odjaviti unatrag.

Ako u odjavi nije naznačen datum prestanka obavljanja obrta, prestanak se utvrđuje danom podnošenja zahtjeva za odjavu obavljanja obrta.

Članak 36.

Obrt prestaje po sili zakona:

- smrću odnosno gubitkom poslovne sposobnosti obrtnika, ako se ne nastavi vođenje obrta od nasljednika, sukladno ovom zakonu,
- ako obrtnik ne započne obavljati obrt u roku od šest mjeseci od dana izdavanja obrtnice,
- ako je pravomoćnim aktom obrtniku izrečena zaštitna mjera zabrane obavljanja obrta za vrijeme dok ta mjera traje,
- ako obrtnik protivno odredbi članka 37. stavak 1. ovog zakona obustavi obavljanje obrta duže od 30 dana,
- ako obrtnik ne započne s obavljanjem obrta u roku od 30 dana nakon isteka roka privremene obustave obavljanja obrta,
- danom stupanja na izdržavanje kazne ako bude osuđen pravomoćnom presudom na kaznu zatvora dužu od šest mjeseci, ukoliko nije uposlio uposlenika sukladno članku 8. stavak 2. ili poslovođu sukladno članku 23. ovog zakona,

- ako se utvrdi da obrtnik ne ispunjava uvjete, iz članaka 5., 6.,7. i 8. ovog zakona,
- ako obrtnik izgubi državljanstvo Bosne i Hercegovine ili ako strancu prestane važiti radna dozvola,
- ako obrtnik ne uskladi poslovanje u roku iz članka 60. ovog zakona,
- ako nadležno tijelo utvrdi da je obrtniku izdana obrtnica na temelju lažnih isprava,
- ako Sud časti Obrtničke komore Hercegovačko-neretvanske županije donese odluku o prestanku obavljanja obrta.

Članak 37.

Obrtnik može privremeno obustaviti obavljanje obrta u trajanju do jedne godine, o čemu pisanim putem izvještava nadležno općinsko tijelo u roku od 30 dana od dana obustave.

Obrtnik može obustaviti obavljanje obrta i duže od jedne godine u slučaju bolesti ili nastupa više sile, dok ta bolest traje odnosno dok se ne otklone posljedice više sile.

Iznimno, obrtnik može privremeno obustaviti obavljanje obrta u trajanju do tri godine kada koristi porodiljni dopust do navršene treće godine djetetova života.

Iznimno, obrtnik može obustaviti obavljanje obrta duže od jedne godine u slučaju bolesti ili nastupa više sile.

Za vrijeme trajanja privremene obustave obavljanja obrta, obrtnik ne smije obavljati obrt i dužan je predati obrtnicu nadležnom općinskom tijelu.

O ponovnom početku obavljanja obrta obrtnik je dužan pisanim putem izvijestiti nadležno općinsko tijelo najkasnije u roku od sedam dana po isteku vremena privremene obustave obrta.

Nadležno općinsko tijelo o privremenoj obustavi odnosno o ponovnom početku obavljanja djelatnosti izvještava nadležna tijela iz članka 13. ovog zakona.

III- OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE ZA OBAVLJANJE OBRTA

Članak 38.

Obrazovanje za obavljanje vezanih obrta za koje se traži odgovarajuća školska sprema vrši se u odgovarajućim srednjim, višim i visokim školskim ustanovama.

Članak 39.

Za obavljanje vezanih obrta za koje se traži stručna osposobljenost polaže se ispit o stručnoj osposobljenosti prema programu kojeg donosi županijski ministar obrazovanja, znanosti, kulture i sporta na prijedlog Obrtničke komore Hercegovačko-neretvanske županije. Ispitu o stručnoj osposobljenosti može pristupiti osoba s najmanje završenom osnovnom školom.

Ispit o stručnoj osposobljenosti polaže se pred povjerenstvo koju utemeljuje Obrtnička komora županije, a sastoji se od najmanje tri člana.

Ispit o stručnoj osposobljenosti obuhvaća praktična strukovna znanja i znanja neophodna za samostalno obavljanje obrta.

Obrtnička komora Županije vodi evidenciju o završenom stručnom osposobljavanju i o tome obavještava Obrtničku komoru Federacije Bosne i Hercegovine.

O završenom stručnom osposobljavanju Obrtnička komora županije izdaje uvjerenje.

Članak 40.

Troškove polaganja ispita o stručnoj osposobljenosti i majstorskog ispita snosi polaznik sam ili fizička i pravna osoba koja polaznika upućuje na ispit.

Nadzor nad zakonitošću organiziranja i provođenja ispita o stručnoj osposobljenosti provodit će županijsko ministarstvo nadležno za obrtništvo.

IV - ORGANIZIRANJE OBRTRNIKA

Članak 41.

Radi unapređivanja, usklađivanja i zastupanja zajedničkih interesa obrtnici utemeljuju udruženja na teritorijalnom ili strukovnom principu, na području jedne ili više općina županije.

Udruženje obrtnika je pravna osoba, i članstvo u njoj je na dragovoljnoj osnovi.

Udruženje obrtnika ima Statut, koji uređuje naročito sadržaj rada, organizaciju i teritorijalni obuhvat udruženja, međusobna prava i obveze članova.

Statut donosi Skupština udruženja obrtnika.

Članak 42.

Udruženja obrtnika mogu se učlaniti u Obrtničku komoru županije na čijem teritoriju su registrirana.

Obrtnička komora iz stavka 1. ovog članka ima svojstvo pravne osobe.

Obrtnici na području županije danom upisa u registar obrtnika postaju članovi Obrtničke komore županije na principu dragovoljnosti i u tom slučaju obvezni su plaćati članarinu utvrđenu Statutom Komore. Naplatu članrine vršit će, odnosno vrši nadležni poreski ured po ugovoru koji sklopi s Obrtničkom komorom županije uz određenu proviziju.

Članak 43.

Obrtnička komora županije je samostalna, stručna poslovna organizacija obrtnika koja se utemeljuje radi usklađivanja i zastupanja zajedničkih interesa obrtnika. Obrtnička komora obavlja javne ovlasti koje su utvrđene ovim zakonom.

Naziv i sjedište Obrtničke komore županije određuje se njenim Statutom prema sjedištu ili nazivu županije.

Evidencija članova Obrtničke komore je javna knjiga, na temelju koje se izdaju odgovarajuća uvjerenja kao javne isprave.

Članak 44.

Članovi udruženja obrtnika i Obrtničke komore županije su obrtnici koji obavljaju obrt na području županije, sukladno ovom zakonom.

Članom udruženja obrtnika i Obrtničke komore županije mogu postati trgovačka i gospodarska društva i druge pravne osobe utemeljene po drugim zakonima

Članak 45.

Zadaci Obrtničke komore županije su:

1. unapređenje obrta i obrtništva,
2. zastupanje interesa obrtnika pred državnim tijelima u oblikovanju gospodarskog sustava,
3. davanje mišljenja i prijedloga državnim tijelima kod donošenja propisa u oblasti obrtništva,
4. utemeljenje povjerenstava za polaganje ispita stručne osposobljenosti,
5. utemeljenje Suda časti obrtnika,
6. utemeljenje Arbitražnog vijeća sukladno ovom zakonu,
7. vođenje evidencije obrtnika,
8. vođenje evidencije o stručnoj osposobljenosti,
9. pružanje pomoći obrtnicima prilikom utemeljenja i poslovanja obrta,
10. obavljanje drugih zadataka određenih zakonom i statutom Obrtničke komore županije.

Članak 46.

Obrtničkom komorom upravljaju članovi putem tijela Komore.

Tijela Obrtničke komore su Skupština, Upravni i Nadzorni odbor i predsjednik.

Odluku o raspisivanju izbora za tijela Komore donosi Skupština Obrtničke komore.

Članak 47.

Skupština Obrtničke komore županije je najviše tijelo upravljanja .

Odluku o načinu izbora članova i zakazivanja prve Utemeljiteljske Skupštine Obrtničke komore županije, donijet će Vlada županije, na prijedlog obrtnika i udruženja obrtnika s teritorija županije.

Skupština Obrtničke komore županije :

- donosi Statut,
- imenuje i razrješava predsjednika Komore,
- donosi financijski proračun,
- imenuje i razrješava Upravni i Nadzorni odbor,
- odlučuje o raspisivanju izbora te provodi izbore,
- donosi opće akte,
- donosi pravilnik o organizaciji, sastavu, načinu izbora i nadležnosti Suda časti, te o postupku i mjerama koje on može izreći,
- obavlja i druge poslove predviđene ovim zakonom.

Članak 48.

Statutom Obrtničke komore županije uređuju se naročito:

- ostvarivanje interesa članova Komore,
- prava, obaveze i odgovornosti članova,
- postupak donošenja i izmjene Statuta i drugih općih akata,
- tijela Komore, njihov djelokrug, sastav, broj članova, način biranja, razrješenja i trajanje mandata,
- način odlučivanja u tijelima Komore,
- organiziranje rada u Komori, posebno organiziranje i zadaci stručne službe,
- zastupanje i predstavljanje Komore,
- sadržaj i oblici ostvarivanja suradnje s komorama u zemlji, inostranstvu, tijelima vlasti i drugim organizacijama,
- javnost rada i informiranje,
- osiguranje sredstava rada Komore,
- druga pitanja za rad Komore.

Statut Obrtničke komore županije objavljuje se u „Narodnim novinama Hercegovačko-neretvanske županije „.

Suglasnost na Statut Obrtničke komore daje Vlada Županije.

Članak 49.

Poslovi i zadaci udruženja obrtnika regulirat će se njihovim statutom sukladno odredbama ovog zakona i Statutu Obrtničke komore županije .

Usklađenost statuta udruženja obrtnika sa Statutom Obrtničke komore županije utvrđuje Obrtnička komora županije.

Članak 50.

Upravni odbor Obrtničke komore županije :

- provodi odluke i zaključke Skupštine,
- utvrđuje prijedlog Statuta i drugih akata koje donosi Skupština,
- predlaže odluke i stavove, te daje mišljenja o pitanjima o kojima raspravlja Skupština,
- odlučuje o prigovorima na pojedinačne akte u obavljanju javnih djelatnosti.

Članak 51.

Nadzorni odbor nadzire provođenje Statuta i drugih općih akata Obrtničke komore županije, materijalno financijsko poslovanje i raspolaganje sredstvima, te obavlja i druge poslove predviđene statutom.

Članak 52.

Broj članova Upravnog i Nadzornog odbora, njihov izbor, mandat druga pitanja u svezi njihovog rada uređuje se Statutom.

Ista osoba ne može istodobno biti člana Upravnog i Nadzornog odbora.

Članak 53.

Predsjednika Obrtničke komore županije imenuje i razrješava Skupština.

Predsjednik Obrtničke komore županije predstavlja i zastupa Komoru i odgovara za zakonitost njezina rada.

Predsjednik Obrtničke komore županije ne može biti člana Nadzornog i Upravnog odbora Obrtničke komore županije niti udruženja obrtnika.

Članak 54.

U okviru Obrtničke komore županije djeluje Sud časti.

Sud časti vodi postupak i odlučuje o povredama poslovnih običaja, ugovora, tržišnih pravila i drugih propisa.

O žalbama protiv odluka Suda časti Obrtničke komore županije rješava Sud časti Obrtničke komore Federacije Bosne i Hercegovine.

Članak 55.

Sredstva za rad Obrtničke komore županije osiguravaju se iz članarina, kotizacija i drugih izvora sukladno Statutu i drugim aktima Obrtničke komore.

Odluku o visini članarine donosi Skupština Obrtničke komore županije.

Članak 56.

Obrtnička komora županije ima stručnu službu.

Opće akte o organizaciji i radu stručne službe donosi tijelo Obrtničke komore određeno statutom.

Članak 57.

Odluku o načinu izbora članova i zakazivanju utemeljiteljske Skupštine Obrtničke komore županije donijet će Vlada Županije na prijedlog obrtnika i udruženja obrtnika sa teritorije županije u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu federalnog Zakona o obrtu.

Utemeljiteljska Skupština Obrtničke komore županije održat će se najkasnije u roku od četiri mjeseca od dana stupanja na snagu federalnog Zakona o obrtu.

V - N A D Z O R

Članak 58.

Upravni nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih na temelju ovog zakona vrši županijsko ministarstvo nadležno za obrtništvo.

Inspekcijske poslove u provedbi ovog zakona i propisa donesenih na temelju ovog zakona vrše nadležne inspekcije.

Članak 59.

Ako se obrt obavlja bez obrtnice odnosno bez suglasnosti za obavljanje posebnog obrta ili se obavlja suprotno obrtnici ili suglasnosti za obavljanje posebnog obrta, nadležna inspekcija će donijeti rješenje o zabrani obavljanja obrta i zabranit će uporabu uređaja i opreme kojima se obavlja obrt.

U slučajevima iz stavka 1. ovog članka žalba protiv rješenja ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 60.

Pored ovlaštenja utvrđenih Zakonom o županijskoj upravi u Hercegovačko-neretvanskoj županiji ("Narodne novine Hercegovačko-neretvanske županije", broj:11/99), županijski inspektor je nadležan da vrši kontrolu obavljanja posebnih obrta iz članka 5. stavka 5. ovog zakona.

Članak 61.

Ako prostor i oprema obrtnika ne udovoljava propisanim uvjetima, nadležna inspekcija donijet će rješenje kojim će odrediti rok do kojeg se nedostaci moraju otkloniti.

Ako se nedostaci iz stavka 1. ovog članka ne otklone u određenom roku, nadležna inspekcija donijet će rješenje o zabrani obavljanja određene djelatnosti, o zatvaranju prostora, odnosno o zabrani uporabe uređaja i opreme.

U slučaju povrede sanitarno-zdravstvenih i tehničkih uvjeta zbog kojih mogu nastati teže posljedice po zdravlje i život ljudi, nadležna inspekcija donijet će rješenje kojim će odmah zabraniti obavljanje te djelatnosti dok se utvrđeni nedostaci ne otklone.

U slučaju iz stavka 2. i 3. ovog članka žalba protiv rješenja ne odgađa izvršenje rješenja.

VI - KAZNE NE ODREDBE

Članak 62.

Novčanom kaznom od 300,00 KM do 3.000,00 KM kaznit će se za prekršaj imatelj radnje - obrtnik :

- ako obavlja obrt u vremenu u kojemu nije registriran za sezonsko obavljanje obrta (članak 4. stavak 1.),
- ako ne prijavi početak obavljanja obrta (članak 14. stavak 2.),
- ako ne istakne tvrtku pod kojom će obrt poslovati (članak 15. stavak 5.),
- ako odobrenu djelatnost ne obavlja kvalitetno sukladno zakonima, propisima, dobrim poslovnim običajima i poslovnim moralom (članak 31. stavak 1. točka 1.),
- ako na vidnom mjestu ne istakne cjenovnik svojih proizvoda, odnosno usluga na način dostupan kupcima odnosno korisnicima usluga i njih se ne pridržava (članak 31. stavak 1. točka 2.),
- ako na vidnom mjestu ne istakne radno vrijeme i njega se ne pridržava (članak 31. stavak 1. točka 3.),
- ako kupcu odnosno korisniku usluga ne izda račun o prodatoj robi odnosno izvršenim uslugama (članak 31. stavak 1. točka 4.),
- ako ne garantira kvalitet proizvoda odnosno usluga i ne otkloni nedostatke ili ne nadoknadi pričinjenu štetu kupcu proizvoda, odnosno korisniku usluga sukladno važećim propisima i standardima (članak 31. stavak 1. točka 5.),
- ako ne vodi urednu evidenciju o obavljanju djelatnosti sukladno zakonu i drugim propisima (članak 31. stavak 1. točka 6.),
- ako ne provodi propisane mjere zaštite na radu i zaštite životne sredine, koje se odnose na obavljanje registrirane djelatnosti (članak 31. stavak 1. točka 7.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se poslovođa ili privremeni poslovođa novčanom kaznom od 100,00 KM do 300,00 KM (članak 22. i 26.).

Članak 63.

Za prekršaje iz članka 62. ovog zakona nadležni inspektor naplatit će novčanu kaznu na licu mjesta i to:

- za imatelja radnje-obrtnika u iznosu od 200,00 KM, a za poslovođu ili privremenog poslovođu u iznosu od 50,00 KM (članak 22. i 24.).

Članak 64.

Novčanom kaznom od 500,00 KM do 5.000,00 KM, kaznit će se za prekršaje imatelj radnje-obrtnik:

- ako ne prijavi promjenu naziva i oznake obrta (članak 14. stavak 4.),
- ako ne prijavi promjenu sjedišta obrta (članak 15. stavak 4.),
- ako obavlja obrt koji nije obuhvaćen obrtnicom, odnosno za koje nije dobio suglasnost za obavljanje posebnog obrta (članak 16. stavak 1.),

- ako koristi rad drugih osoba s kojima nije zaključio ugovor o radu (članak 2. stavak 3.),
 - ako ne prijavi djelatnosti koje služe obavljanju djelatnosti koje su obuhvaćene obrtnicom ili se uobičajeno obavljaju uz djelatnosti obuhvaćene obrtnicom u manjem obujmu (članak 16. stavak 5.),
 - ako obavlja obrt u izdvojenom prostoru bez rješenja nadležnog tijela (članak 21. stavak 1.),
 - ako vodi slobodni ili vezani obrt putem poslovođe bez rješenja nadležnog tijela (članak 22. stavak 3.),
 - ako obavlja obrt za vrijeme privremene obustave obavljanja obrta (članak 37. stavak 4.),
 - ako u predviđenom roku ne izvršiti nadležno tijelo o ponovnom početku obavljanja obrta (članak 37. stavak 5.),
 - ako koristi rad drugih osoba s kojima nije zaključio ugovor o radu.
- Za ponovljene prekršaje iz stavka 1. ovog članka izreći će se obrtniku zaštitna mjera zabrane obavljanja obrta u trajanju od tri mjeseca do jedne godine.

Članak 65.

Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj imatelj radnje-obrtnik:

- ako obavlja obrt bez obrtnice, odnosno suglasnosti za obavljanje posebnog obrta (članak 4. stavak 4. i članak 9.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka izreći će se zaštitna mjera oduzimanja uređaja, proizvoda i opreme kojima je prekršaj izvršen, kao i nezakonito ostvarene dobiti.

VII - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 66.

Obrtnici kojima je obavljanje samostalne djelatnosti, odnosno obrta odobreno po ranijim propisima , uskladit će poslovanje s odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona .

Ukoliko obrtnici ne usklade poslovanje u roku iz stavka 1. ovog članka, obrt prestaje po sili zakona, o čemu će nadležno tijelo donijeti posebno rješenje.

Članak 67.

Fizičke osobe koje su po prijašnjim propisima stekle odgovarajuću stručnu spremu ili osposobljenost mogu obavljati vezane obrte utvrđene Zakonom o obrtu ("Službene novine Federacije BiH ", broj 52/2), ako s danom početka primjene ovog zakona imaju osnovanu radnju.

Fizičke osobe koje su po prijašnjim propisima osnovale radnju putem zaposlenog radnika odgovarajuće stručne spreme mogu nastaviti s poslovanjem ako i dalje imaju zaposlenog radnika sa stručnom spremom sukladno odredbama Zakona o obrtu.

Članak 68.

Prava što ih Zakon o obrtu ("Službene novine Federacije BiH", broj:52/02) priznaje osobama koje imaju majstorski ispit, priznaju se i osobama koje na dan početka primjene tog zakona imaju odgovarajuću stručnu spremu i najmanje 5 godina radnog iskustva u obavljanju djelatnosti za koji se traži majstorski ispit.

Priznavanjem prava sukladno odredbi stavka 1. ovog članka ne daje se i pravo na isticanje majstorskog ispita.

Pomoćnički ispit priznaje se osobama koje su do 30. 06. 2004. god. stekle odgovarajuću srednju stručnu školu.

Pravo iz stavka 3. ovog članka priznaje se i osobama koje su upisale stručnu srednju školu odgovarajućeg smjera do početka školske 2004/2005.godine.

Članak 69.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Narodnim novinama Hercegovačko-neretvanske županije".

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko-neretvanska županija
S K U P Š T I N A

Broj: 02-01-XI-126/04
Mostar, 18. lipnja 2004. godine

Predsjedavajući

Omer Čevra, v.r.